

ΣΤΕ 260/2021 [ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΧΡΗΣΗ ΑΙΓΙΑΛΟΥ, ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΈΡΓΩΝ]

Περίληψη

- Κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 14 παρ. 7 του ν. 2971/2001, τόσο της πάγιας όσο και της εφαρμοζόμενης σε εκκρεμείς υποθέσεις μεταβατικής, το Δημόσιο δικαιούται να εισπράττει αντάλλαγμα αφενός μεν για τη χρήση των παραχωρηθεισών εκτάσεων αιγιαλού και παραλίας, για την εκτέλεση λιμενικών έργων και εγκαταστάσεων, αφετέρου δε για την παράλληλη χρήση από τρίτους των κατασκευασθεισών από άλλο φορέα (παραχωρησιούχο βάσει του εδ. α') λιμενικών εγκαταστάσεων, το αντάλλαγμα δε αυτό οφείλεται ανεξάρτητα από τις διατάξεις με βάση τις οποίες έγινε η σχετική παραχώρηση, ανεξάρτητα, δηλαδή, αν η παραχώρηση έγινε με βάση τις διατάξεις του ν. 2971/2001 ή αν είχε γίνει με βάση άλλες προϊσχύσασες ή ειδικές διατάξεις. Ενόψει, όμως, της πρόβλεψης (από το εδ. Β' της εν λόγω παραγράφου) της πενταετίας ως χρόνου για τον καθορισμό και την αναπροσαρμογή του ανταλλάγματος, η Διοίκηση, προσδιορίζοντας το ύψος του οφειλόμενου για κάθε έτος μισθώματος, δεν δύναται, εν όψει και των αρχών της ασφάλειας δικαίου να το καταλογίσει αναδρομικώς για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει την πενταετία πριν από την έκδοση της πράξης αυτής. Τούτο ισχύει όχι μόνο κατά την αρχική επιβολή ανταλλάγματος, η οποία δεν επιτρέπεται να ανατρέχει σε χρόνο απώτερο της πενταετίας, αλλά και στην περίπτωση κατά την οποία ενώ έχει επιβληθεί από τη Διοίκηση και καταβληθεί από τον παραχωρησιούχο αντάλλαγμα για τη χρήση ορισμένης περιόδου, η Διοίκηση, αν και παρατείνει την παραχώρηση, απέχει από την επιβολή νέου ανταλλάγματος για την περίοδο της παράτασης. Και τούτο διότι και στην περίπτωση αυτή, συντρέχουν οι ίδιοι, αναγόμενοι στο Σύνταγμα λόγοι που αποκλείουν την απεριόριστη αναδρομικότητα της επιβολής του σχετικού οικονομικού βάρους, εν προκειμένω δε, την αναδρομικότητα πέραν της οριζομένης ως χρόνου αναπροσαρμογής του ανταλλάγματος πενταετίας (αποθάρρυνση απραξίας των διοικητικών οργάνων, αποφυγή μακράς περιόδου ανασφάλειας δικαίου, αλλά και αδυναμίας εισπράξεως μετά την πάροδο μακρού χρονικού διαστήματος λόγω της τυχόν επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης των υποχρέων ή καθολικών διαδόχων, συγχωνεύσεων ή λύσεων των εταιριών κ.λπ.). Ο περιορισμός, τέλος, της αναδρομικότητας είναι τοσούτω μάλλον επιβεβλημένος στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Διοίκηση καθορίζει το αντάλλαγμα για την παραχώρηση της χρήσεως συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, κατόπιν μακρού χρόνου από τη λήξη της, και ενώ, εν τω μεταξύ, έχει η ίδια προβεί σε αλληπάλληλες παρατάσεις της παραχώρησης για μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα, για τα οποία έχει καθορίσει το σχετικό

αντάλλαγμα.

Με την υπό κρίση προσφυγή αμφισβητείται, εκτός άλλων, η νομιμότητα του καθορισμού του εν λόγω ανταλλάγματος για τις τρεις πρώτες χρονικές περιόδους (21.7.2004 - 20.7.2005, 21.7.2005 - 20.7.2006 και 21.7.2006 - 20.7.2007), από την άποψη του χρόνου έκδοσης (10.7.2013) της προσβαλλόμενης απόφασης. Με τους σχετικούς, εξάλλου, λόγους, οι οποίοι προβάλλονται κατ' επίκληση της, κατά την προσφεύγουσα, παραγραφής της σχετικής αξίωσης του Δημοσίου για τα τρία πρώτα έτη (21.7.2004 - 20.7.2007) της κρίσιμης πενταετίας ή της, κατά τους ισχυρισμούς της, αναρμοδιότητας κατά χρόνο της Διοίκησης να επιβάλει αντάλλαγμα για την ίδια χρονική περίοδο, αμφισβητείται, καθ' ερμηνεία των δικογράφων της προσφυγής και των προσθέτων λόγων, η νομιμότητα της αναδρομικής επιβολής του επίμαχου ανταλλάγματος παράλληλης χρήσης για την ως άνω χρονική περίοδο, είναι δε οι λόγοι αυτοί βάσιμοι.

Η βασιμότητα, εξάλλου, του λόγου αυτού δεν ανατρέπεται από το γεγονός ότι, όπως υποστηρίζει το Δημόσιο με το προαναφερόμενο έγγραφο απόψεών του προς το Δικαστήριο, η εκ των υστέρων επιβολή του επίμαχου ανταλλάγματος επιχειρήθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη κατ' εφαρμογή της ακροτελεύτιας ρήτρας της 1090994/4987/B0010/15.10.2002 κοινής απόφασης του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας και του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με την οποία "το αντάλλαγμα για τη δεύτερη πενταετία παραχώρησης θα καθοριστεί μετά τη λήξη της ισχύουσας απόφασης με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας...". Τούτο δε, διότι η ρήτρα αυτή δεν έχει την έννοια ότι επιτρέπει τον καθορισμό ανταλλάγματος για τη χρονική περίοδο από 21.7.2004 μέχρι 20.7.2009 μετά και τη λήξη αλληπάλληλων περαιτέρω παρατάσεων της χρήσεως των λιμενικών εγκαταστάσεων και, πάντως, δεν θα μπορούσε να εξικνεΐται μέχρι του σημείου να επιτρέψει τον καθορισμό ανταλλάγματος για χρονικό διάστημα προγενέστερο της πενταετίας από την έκδοση της εν λόγω πράξεως. Πρέπει επομένως, να γίνει δεκτή η προσφυγή κατά το μέρος που αφορά τα τρία κεφάλαια της προσβαλλόμενης πράξης, με τα οποία επιβάλλεται το αντάλλαγμα παράλληλης χρήσης για τα χρονικά διαστήματα από 21.7.2004 έως 20.7.2005, 21.7.2005 έως 20.7.2006 και 21.7.2006 έως 20.7.2007, και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη κατά το μέρος αυτό.

Πρόεδρος: Γ. Παπαγεωργίου

Εισηγητής: Χρ. Ντουχάνης

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.